

Oscar Wilde

Staršidlo cantervillské

I.

Když pan Hiram B. Otis, americký vyslanec, kupoval zámek Canterville, kdekdo mu říkal, že dělá velikou hloupost, neboť nebylo nejmenší pochyby, že tam straší. Dokonce sám lord Canterville, který byl až pedantsky čestný, považoval za svou povinnost zmínit se o tom panu Otisovi, když došlo k projednávání podmínek.

"My sami tam bydlíme neradi," řekl lord Canterville, "zvláště od toho dne, kdy se moje teta, vévodkyně vdova z Boltonu, k smrti vyděsila -, však se z toho už docela nevzpamatovala-, protože se jí, když se oblékala k večeři, položily na ramena dvě kostlivé ruce. A musím vás upozornit, pane Otisi, že toho ducha už vidělo několik dosud žijících členů mé rodiny, stejně jako náš pastor, dvojctihodný pán August Dampier, který je členem Královské koleje v Cambridgi. Po té politováníhodné nehodě, která stihla vévodkyni, u nás nevydrží žádný mladší sloužící a moje choť se často v noci pramálo vyspí, protože z chodby a z knihovny se ozývají tajuplné zvuky."

"Mylorde," odvětil vyslanec, "koupím ten zámek se vším všudy, se zařízením i se strašidlem. Pocházím z moderní země, kde máme všechno, co se za peníze dá dostat, a když je u nás tolik čilých mládenců, kteří proflámují kdekterý kout ve Starém světě a unášejí vám vaše nejlepší herečky a operní primadony, tak počítám, že i kdyby v Evropě bylo něco takového jako strašidlo, - tak bychom to moc brzy měli doma, někde ve veřejném muzeu nebo jako atrakci na ulici."

"To strašidlo bohužel opravdu existuje," řekl lord Canterville, "i když třeba odolalo nabídkám vašich podnikavých impresáriů. Je známo už tři století, přesně od roku 1584, a objevuje se vždycky před smrtí některého člena naší rodiny."

"To rodinný lékař taky, což o to, lorde Canterville. Ne, ne, nic takového jako strašidlo se na světě nevyskytuje, pane, a mám za to, že kvůli britské aristokracii přírodní zákony platit nepřestanou."

"Vy Američané žijete arci přírodním životem," odvětil lord Canterville, který poslední poznámku páně Otisovu nepochopil, "a když vám strašidlo v domě nevadí, pak je všechno v pořádku. Ale nezapomeňte, že jsem vás varoval."

Za několik týdnů potom byla koupě uzavřena a na sklonku sezóny se vyslanec vypravil i s rodinou na zámek Canterville. Paní Otisová, která ještě jako slečna Lukrecie R. Tappanová proslula v New Yorku jako veliká krasavice, byla teď velmi sličná žena středního věku s něžnými očima a nádherným profilem. Mnohé americké dámy, jakmile opustí svou vlast, se začnou tvářit jako chronicky churavé, domnívajíce se, že také tak se muže projevovat evropská zjemnělost, ale paní Otisová do tohoto bludu nikdy neupadla. Měla skvostně pevné zdraví a užasnou dávku životnosti. Vůbec to v mnohém ohledu byla úplná Angličanka a byla znamenitým příkladem toho, že dnes máme s Amerikou opravdu všechno společné -, až na jazyk, samozřejmě

Její nejstarší syn, kterého rodiče v záchvatu patriotismu pokřtili Washington, čehož jakživ nepřestal litovat, byl plavovlasý, docela pohledný mladík a prokázal dokonalou způsobilost pro službu v americké diplomacii, neboť po tři sezóny za sebou udával tón všem polkám v newportském kasinu a dokonce i v Londýně byl znám jako znamenitý tanečník. Měl jen dvě slabosti: gardénie a anglickou šlechtu. Jinak byl nadmíru rozumný.

Slečna Virginie E. Otisová byla patnáctiletá dívenka, pružná a půvabná jako laňka, a z velikých modrých očí jí hleděla ryzí nebojácnost. Byla to báječná Amazonka; jednou prohnala na svém poníku starého lorda Biltona dvakrát kolem Hyde Parku a zvítězila o půldruhé délky zrovna před sochou Achillovou, což ohromně potěšilo mladého vévodu z Cheshiru, který ji na místě požádal o ruku a musel pak na rozkaz svých poručníků hned té noci odjet v záplavě slz zpátky do Etonu.

Po Virginii přišla dvojčata, kterým se běžně říkalo "hvězdy a pruhy", protože od věčného bití měla záda samé modřiny a šrámy. Byli to rozkošní kloučci a kromě ctihodného vyslance jediní opravdoví republikáni v rodině.

Ježto zámek Canterville je sedm mil od Ascotu, nejbližší železniční stanice, telegrafoval pan Otis, aby jim přijela naproti bryčka, a ve výborné náladě se vydali na cestu. Byl líbezný červencový večer a vzduch byl prosycen lahodnou vůní z borového lesa. Co chvíli zaslechli divokého holuba, jak se kochá svým vlastním sladkým hlasem, nebo hluboko v šelestícím kapradí zahlédli lesklou náprsenku bažanta. Z buků, které míjeli, na ně pokukovaly veveříčky a mlázím a přes kopečky porostlé mechem prchali králíci se zdviženými pírkami. Ale sotva vjeli do cantervillské aleje, nebe se náhle pokrylo mraky, ve vzduchu se zdánlivě rozhostilo podivné ticho, nad hlavami jim mlčky přelétlo veliké hejno havranů, a než dorazili k zámku, spadlo několik těžkých dešťových kapek.

Na schodech je vítala stará žena, úhledně oděná do černých hedvábných šatů s bílým čepečkem a zástěrkou. Byla to paní Umneyová, hospodyně, kterou se paní Otisová na naléhavou žádost lady Cantervillové uvolila ponechat v dosavadním postavení. Když vystoupili, paní Umneyová se každému z nich hluboce uklonila a řekla uhlazeně a starosvětsky: "Bud'těž mi vítáni na zámek Canterville!"

Kráčeli za ní a dvoranou v čistém tudorském slohu prošli do knihovny, dlouhé nízké komnaty, vykládané černým dubem, na jejímž konci bylo veliké okno z barevných skel. Zde bylo prostřeno k čaji, a když odložili pláště, usedli, a zatímco je paní Umneyová obsluhovala, začali se rozhlížet.

Náhle zpozorovala paní Otisová na podlaze, zrovna u krbu, temně rudou skvrnu, a nemajíc ani tušení, co by to vlastně mohlo být, řekla paní Umneyové: "Tamhle se myslím něco rozlilo."

"Ovšem, madam," odvětila tichým hlasem stará hospodyně. "Krev se na tom místě rozlila."

"Ale to je hrozné!" zvolala paní Otisová. "Mám tuze nerada krvavé skvrny v pokoji. To se musí hned odstranit."

Stará žena se usmála a odpověděla zase tím tichým, tajuplným hlasem:

"To je krev lady Eleonory de Canterville, kterou právě tady zavraždil roku 1575 její vlastní manžel sir Simon de Canterville. Přežil ji o devět let a pak za velmi tajuplných okolností náhle zmizel. Jeho tělo nebylo nikdy nalezeno, ale jeho hříšný duch dosud bloudí zámkem. Tu krvavou skvrnu velice obdivují turisti a vůbec všichni, a odstranit se nedá."

"To je nesmysl," zvolal Washington Otis. "PINKERTONŮV ŠAMPIÓN V ODSTRAŇOVÁNÍ SKVRN A NEDOSTIŽNÝ CIDIČ to vyčistí co nevidět." A než tomu mohla poděšená hospodyně zabránit, padl na kolena a hbitě drhl podlahu jakousi malou tyčinkou, která vypadala jako černé líčidlo. V několika vteřinách nebylo po krvavé skvrně ani stopy.

"Já věděl, že Pinkerton to dokáže," zvolal vítězoslavně Washington, ohlížeje se po své rodině, jež se mu obdivovala. Ale jen ta slova vyřkl, už šerou komnatu ozářil příšerný blesk a tak strašlivě zaburácel hrom, že všichni vyskočili a paní Umneyová omdlela.

"Ohavné počasí!" řekl klidně americký vyslanec, zapaluje si dlouhý tlustý doutník. "Mám za to, že ta stará země je už tak přelidněna, že ani slušné počasí se tu na každého nedostane. Jsem odjakživa toho mínění, že Anglii zbývá jediné emigrace."

"Milý Hirame," zvolala paní Otisová, "co si počneme s ženskou, která omdlévá?"

"Strhni jí to z platu jako za rozbité věci," odvětil vyslanec, "a ona omdlévat přestane."

A vskutku, za několik okamžiků přišla paní Umneyová k sobě. Byla však nepochybně nadmíru rozrušena a vážně varovala pana Otise, aby se měl na pozoru, že by dům mohlo postihnout nějaké neštěstí.

"Viděla jsem na vlastní oči takové věci, pane," řekla, "že by při nich každému křesťanovi vstávaly vlasy, a často, přechásto si v noci ani nezdřímnu, jaké se tu dějí hrůzy."

Ale pan Otis a jeho choť vřele ujistili tu poctivou duši, že se strašidel nebojí, a stará hospodyně se odšourala do svého pokoje, když ještě předtím poprosila Prozřetelnost o požehnání pro svého nového pána a paní a zajistila si zvýšení platu.

II.

Po celou tu noc zuřivě běsnila bouře, ale nepříhodilo se nic, co by stálo za zvláštní zmínku. Když však nazítří ráno sešli Otisovi dolů k snídani, znovu našli na podlaze tu příšernou krvavou skvrnu. "Za to jistě nemůže NEDOSTIŽNÝ CIDIČ," řekl Washington, vyzkoušel jsem ho přece na všem. V tom musí být to strašidlo." Vycídl tudíž skvrnu podruhé, ale druhého dne ráno se objevila zase. A byla tam i třetího dne ráno, ačkoli sám pan Otis knihovnu na noc zamkl a klíč si vzal nahoru. Teď už to celou rodinu značně zajímalo; pan Otis se začal obávat, že existenci strašidel popíral příliš dogmaticky, paní Otisová vyslovila úmysl vstoupit do duchozpytné společnosti a Washington se chystal napsat pánům Myersovi a Podmoreovi dlouhý dopis na téma "Jak trvalé jsou krvavé skvrny, souvisí-li se zločinem". Příští noci byly pak jednou provždy rozptýleny veškeré pochybnosti o objektivní existenci fantasmat.

Den byl teplý a slunečný; a za večerního chladu si celá rodina vyjela na projížďku. Vrátili se domů až v devět hodin a lehce povečeřeli. Rozhovor se ani v nejmenším netočil kolem duchů, takže tu nebyly ani ty nejzákladnější předpoklady pro vnímavé očekávání, jaké tak často předchází zjevení psychických úkazů. Debatovalo se, jak jsem se potom dověděl od pana Otise, pouze o věcech, z jakých se skládá běžný rozhovor kulturních Američanů z lepších vrstev, tak například o tom, jak nesmírně vyniká slečna Fanny Davenportová nad Sárrou Bernhardtovou jako herečkou; jak těžko se dostane mladá kukuřice, pohankový lívanec a polenta i v nejlepších anglických domácnostech; jaký význam má Boston pro rozvoj světové duše; jaké výhody poskytují při cestování vlakem americké štítky na zavazadla; a jak lahodný je newyorský akcent ve srovnání s tím, jak protahovaně mluví Londýňané.

Slovo nepadlo o něčem nadpřirozeném, ani se neozvala jakákoli zmínka o Simonu de Cantervillc. V jedenáct hodin se rodina odebrala na lože a v půl dvanácté byla zhasnuta všechna světla. Po nějakém čase probudil pana Otise podivný hřmot z chodby před jeho pokojem. Znělo to jako řinčení kovu a zdálo se, že se to stále přibližuje. Pan Otis okamžitě vstal, rozškrtl zápalku a podíval se, kolik je. Byla přesně jedna hodina. Pan Otis byl naprosto klidný a vyzkoušel si i tep, který nebyl ani trochu horečnatý. Zvláštní hřmot zněl stále a pan Otis v něm zřetelně slyšel i zvuky kroků. Obul si trepky, vytáhl z toaletní skříňky malou podlouhlou fiolu a otevřel dveře. V mdlém měsíčním světle spatřil přímo před sebou starého muže příšerného vzezření: oči mu žhnuly jako rudé uhly; dlouhé šedivé vlasy mu spadaly přes ramena v pocuchaných spletencích; roucho měl ušpiněné a rozedrané a na zápěstích a kotnících mu visely těžké okovy a zrezivělá pouta.

"Vážený pane," řekl pan Otis, "musím vás opravdu důrazně požádat, abyste si naolejoval ty řetězy, a přináším vám k tomu účelu lahvičku TAMMANYHO

MAZADLA S VYCHÁZEJÍCÍM SLUNCEM. Tvrdí se, že dokonale účinkuje po jediném použití, a na obalu je o tom řada svědectví od několika nejvýznamnějších domorodých bohoslovců. Nechám vám je tadyhle u svíček pro ložnice, a kdybyste si přál, milerád vám ho opatřím víc." S těmito slovy postavil vyslanec Spojených států lahvičku na mramorový stůl, zavřel dveře a uložil se ke spánku.

Cantervillský duch stál chvíli zcela bez hnutí, v pochopitelném rozhořčení; pak divoce srazil lahvičku na vyleštěnou podlahu a rozehnal se po chodbě, vyrážeje duté stony a vyzařuje sinavě zelené světlo. Ale právě když dorazil na vrchol hlavního dubového schodiště, rozlétly se jedny dveře, objevily se dvě bíle oděné postavičky a kolem hlavy mu zasvištěl veliký polštář. Času nebylo zřejmě nazbyt, duch se tedy kvapně uchýlil do čtvrté dimenze prostoru, a to mu umožnilo uniknout; zmizel skrze ostění a dům zcela ztichl. Když dorazil do malé tajné komůrky v levém křídle, opřel se duch o měsíční paprsek, aby nabral dech, a pokoušel se ujasnit si své postavení.

Ještě nikdy za celou svou skvělou a ničím nerušenou třistaletou životní dráhu nebyl takhle hrubě uražen. Myslel na vévodkyni vdovu, kterou k smrti vyděsil, když stála před zrcadlem, ověšena krajkami a dýmáky; na čtyři služičky, které dostaly hysterické křeče, když se na ně jen zašklebil mezi závěsy v jedné z ložnic pro hosty; na pastora, kterému sfoukl svíci, s nímž jednou pozdě v noci vycházel z knihovny, a který byl od té doby pod stálým lékařským dohledem sira Williama Gulla jako učiněný mučedník rozrušených nervů; a na starou madame de Tremouillac, jež se jednou časně ráno probudila a spatřila v lenošce u ohně kostlivce, jak čte její deník, a byla pak po šest týdnů upoutána na lože se zánětem mozku, načež, když se uzdravila, se smířila s církví a přerušila styky s tím pověstným skeptikem panem de Voltaire.

Vzpomněl si na tu hrůznou noc, kdy bohaprázdňý lord Canterville byl nalezen ve své oblékárně skoro udušený, s károvým spodkem hluboko v hrdle, a pak se těsně před smrtí přiznal, že ošidil u Crockfordů Charlese Jamese Foxe o padesát tisíc liber, a to s pomocí oné karty, a zapřísahal se, že k tomu, aby ji spolkl, ho donutil cantervillský přízrak. Všechny jeho velkolepé činy mu znovu vyvstaly v myslí, od komorníka, který se zastřelil ve špižárně, protože zahlédl, jak na okenní tabulku klepe zelená ruka, až po krásnou lady Stutfieldovou, jež byla nucena neustále nosit na krku černou sametovou stužku, aby zakryla otisky pěti prstů, vypálené jí do bílé pleti, a jež se posléze utopila v rybníčku na konci Královské promenády.

Se zanícenou samolibostí pravého umělce probíral v duchu své nejproslulejší kreace a sám pro sebe se nevládně usmál, když si připomněl, jak naposled vystoupil jako "Rudý Ruben aneb Uškrcené batole", jak debutoval jako "Vyzáblý Vilibald, upír z bexleyských slatin", a jaké furore udělal jednoho

líbezného červnového večera jenom tím, že na tenisovém hřišti hrál kuželky se svými vlastními kostmi.

A po tomhle všem si přijde pár ničemných moderních Američanů a nabídne mu MAZADLO S VYCHÁZEJÍCÍM SLUNCEM a na hlavu mu hází polštáře! To je prostě nesnesitelné. Nemluvě o tom, že takhle se nejednalo s žádným duchem v historii. Rozhodl se tudíž, že se pomstí, a až do rozednění setrval v postoji hlubokého zamyšlení.

III.

Když se Otisovi nazítří ráno sešli u snídaně, debatovali o strašidle dosti podrobně. Vyslance Spojených států pochopitelně trochu mrzelo, že jeho dárek nebyl přijat.

"Nechci tomu duchovi osobně ublížit," řekl, "a musím poznamenat, že vzhledem k tomu, jak dlouhý čas už v domě žije, nepokládám ani trochu za zdvořilé házet po něm polštáři." -, Velmi správná poznámka, nutno však s politováním říci, že dvojčata po ní vyprskla v hlasitý smích. -, "Naproti tomu však," pravil dále vyslanec, "jestli opravdu odmítá použít MAZADLA S VYCHÁZEJÍCÍM SLUNCEM, budeme mu muset odebrat ty řetězy. To by se nedalo vůbec spát, kdyby byl před ložnicemi takový rámus."

Po celý zbytek týdne je však nic nerušilo a pozornost budila jen krvavá skvrna na podlaze knihovny, jež se stále objevovala znovu a znovu. To bylo arci velmi podivné, ježto pan Otis zamykal vždycky na noc dveře a na oknech byly neprodyšné okenice. Také chameleónské zbarvení té skvrny vyvolávalo hodně poznámek. Několikrát byla temně, skoro indiánsky rudá, pak zase rumělková, pak sytě purpurová a jednou, když v duchu prostého ritu Svobodné americké reformované episkopální církve sešli Otisovi dolů k rodinným modlitbám, zjistili, že je jasně smaragdově zelená. Tyto kaleidoskopické proměny přirozeně celou společnost velice bavily a každého večera byly předmětem hojných sázek. Jediný, kdo se těchto žertů neúčastnil, byla malá Virginie, která byla při pohledu na krvavou skvrnu vždycky z neznámého důvodu značně stísněna a toho rána, kdy skvrna byla smaragdově zelená, se div nerozplakala.

Podruhé se strašidlo zjevilo v neděli v noci. Krátce potom, co šli spát, vyburcoval Otisovy děsivý třeskot z dvorany. Hnali se dolů a zjistili, že se z jednoho podstavce uvolnilo ohromné staré brnění a spadlo na kamennou

podlahu; na židli s vysokým opěradlem seděl cantervillský duch a s výrazem prudké mučivé bolesti si třel kolena. Dvojčata, která měla s sebou foukačky na střílení hráškem, ihned vypálila na ducha dvě kuličky a zasáhla ho s přesností, jaké lze dosáhnout jen dlouhým a svědomitým výcvikem na učitele krasopisu, zatímco vyslanec Spojených států na něho namířil revolver a vyzval ho v duchu kalifornské etikety, aby dal ruce vzhůru.

Duch s divokým vzteklým skřekem vyskočil, prolétl skrze ně jako mlžný cár, v tom letu zhasil Washingtonu Otisovi svíčku a celou rodinu tak nechal v naprosté temnotě. Když dorazil na vrchol schodiště, vzpamatoval se a rozhodl se předvést svůj proslulý výbuch démonického smíchu. Při nejedné příležitosti si už ověřil, jak nesmírně je užitečný. Lordu Rakerovi prý po něm za jedinou noc zešedivěla paruka a určitě jen kvůli němu daly tři francouzské guvernanky lady Cantervillové výpověď ještě před koncem měsíce. Zasmál se tudíž svým nejhrůznějším smíchem, až se rozezvučel starý klenutý strop, ale ještě ta děsivá ozvěna nedozněla, a už se otevřely dveře a vyšla z nich paní Otisová v bledě modrém župánu.

"Obávám se, že vám není zvlášť dobře," řekla, "proto vám nesu lahvičku tinktury doktora Dobella. Jestli je to od žaludku, uvidíte, jak znamenitě vám to pomůže." Duch na ni zíral pln zuřivosti a okamžitě se chystal proměnit v ohromného černého psa, kterýžto výkon ho právem proslavil a jemuž rodinný lékař vždycky přičítal trvalou slabomyslnost strýce lorda Cantervilla, barona Thomase Hortona. Zvuk přibližujících se kroků ho však zviklal v tom nelidském záměru, spokojil se tedy jen tím, že slabě zafosforeskoval a zmizel s hlubokým hřbitovním zaúpěním právě ve chvíli, kdy k němu dobíhala dvojčata.

Když dorazil do své světnice, nadobro se zhroutil a podlehl prudkému rozrušení mysli. Nevychovanost dvojčat a hrubý materialismus paní Otisové ho, toť se ví, popudily nesmírně, ale největší muka mu způsobilo poznání, že už nedokáže unést tu rytířskou zbroj. Doufal, že i moderní Američané se zachvějí při pohledu na "přízrak v brnění", když už ne z jiných rozumnějších důvodů, pak alespoň z úcty k svému národnímu básníku Longfellowovi, jehož spanilou a poutavou poezií si sám krátil mnohou nudnou hodinu, když si Cantervillovi vyjeli do města. Byla to ostatně jeho vlastní zbroj. Měla veliký úspěch, když ji měl na sobě při turnaji v Kenilworthu, a náramnou poklonu jí složil nikdo menší než sama Panenská královna. A přece, když ji dnes vzal na sebe, nadobro ho zmohla tíha náprsního pancíře a ocelové přilby, takže těžce klesl na kamennou podlahu a povážlivě si odřel obě kolena a pohmoždil si klouby na pravé ruce.

Několik příštích dní byl nesmírně churav a nehnul se ze světnice, leda proto, aby udržoval v náležitém stavu krvavou skvrnu. Ale ježto byl na sebe velice opatrný, přece jen se zotavil a umínil si, že se potřetí pokusí vyděsit vyslance Spojených států a jeho rodinu. Vybral si k svému výstupu pátek sedmnáctého srpna; většinu

toho dne strávil prohlídkou svého šatníku a posléze se rozhodl pro veliký měkký širák s rudým pérem, pro rubáš s volánky na zápěstích a u krku a pro rezavou dýku. K večeru se spustil zuřivý lijavec a vítr byl tak prudký, že všechny dveře a okna v tom starém domě se třásly a rachotily. Právě takové počasí však vpravdě miloval. Měl v plánu postupovat takto:

Vnikne tiše do pokoje Washingtona Otise, zadrmlolí na něho od nohou postele a za zvuků táhlé hudby si třikrát probodne hrdlo. Na Washingtona měl obzvlášť spadeno, protože dobře věděl, že právě on má ve zvyku odstraňovat PINKERTONOVÝM NEDOSTIŽNÝM CIDIČEM slavnou cantervillskou krvavou skvrnu. Až tedy přivede toho bezohledného a pošetile smělého mladíka do stavu pokorného děsu, přejde do pokoje obývaného vyslancem Spojených států a jeho ženou a tam položí slizkou ruku na čelo paní Otisové, přičemž bude syčet do ucha jejího třesoucího se manžela hrůzná tajemství umrlčí komory. Co s malou Virginií, to ještě nebyl pevně rozhodnut. Ta ho nikdy nijak neurazila a byla hezká a laskavá. Říkal si, že několik dutých stonů z šatníku postačí víc než dost, nebo, kdyby ji to snad neprobudilo, může zašátrat po její pokrývce prsty škrabajícími se jako v mrtvičné křeči. Zato dvojčatům si umínil dát řádnou lekci. Nejdřív bude samozřejmě třeba sednout si jim na prsa, což v nich vyvolá dusivý pocit, že je tlačí noční můra. Pak, protože jejich postele jsou blízko u sebe, postaví se mezi ně v podobě zelené, ledově studené mrtvoly, zůstane tam, dokud dvojčata nebudou zcela ochromena hrůzou, a posléze odhodí rubáš a bude se plazit po pokoji s vybělenými kostmi, kouleje při tom jednou oční bulvou, jak to žádá postava "Němého Nathaniela aneb Sinavého sebevraha", v kteréžto roli vyvolal nejednou ohromný dojem a kterou považoval za rovnocennou svému slavnému partu "Maniak Martin aneb Maskovaná mátoha."

V půl jedenácté slyšel jít rodinu spát. Hodnou chvíli ho rozčilovala svým divokým vrískavým smíchem dvojčata, která se ještě před spaním s bezstarostnou veselostí školáků bavila, ale ve čtvrt na dvanáct všechno ztichlo, a když zazněla půlnoc, vyrazil. O okenní tabule bila křídly sova, na starém tisu krákorál havran a kolem domu se toulal vítr kvílející jako ztracená duše; ale Otisova rodina spala, netušíc, jaký ji čeká osud, a přes všechn déšť a hrom slyšel duch stejnoměrné chrápání vyslance Spojených států. Se zlým úsměvem kolem krutých vrásčitých úst vystoupil pokradmu z ostění a luna skryla svou tvář do mraku, když se kradl kolem velikého arkýřového okna, na němž byl azurový a zlatý erb s jeho vlastním znakem a se znakem jeho zavražděné ženy. Jako zlověstný stín se plížil dál a dál a zdálo se, že sama temnota se ho štítí, když jí prochází. Jednou měl dojem, že slyší nějaké volání, a zarazil se; ale to jen v Červeném statku zavyl některý pes. Šel tedy dál, mumlaje podivné kletby z šestnáctého století, a opět a nanovo probodávaje rezavou dýkou půlnoční vzduch. Konečně dorazil k nároží chodby, jež vedla k pokoji nešťastného Washingtona.

Tam se na okamžik zastavil a vítr mu kolem hlavy rozvíval dlouhé šedé kadeře a skládal v groteskní a fantastické záhyby nevýslovnou hrůznost umrlčího roucha. Pak hodiny odbily čtvrt a duch cítil, že nadešel čas. Uchichtl se a vykročil za roh. Ale jen to učinil, ihned s žalostným, zděšeným zaúpěním couvl a zakryl si dlouhýma kostnatýma rukama bolavou tvář.

Přímo před ním stál hrůzný přízrak, nehybný jako vytesaná socha a nestvůrný jako sen šílencův. Hlavu měl lysou a lesklou; obličej kulatý a tlustý a bílý; a vypadal, jako kdyby ohyzdný smích zkřivil jeho rysy do věčného šklebu. Z očí mu sálaly paprsky šarlatového světla, jeho ústa byla zející ohnivá studna a jeho titánskou postavu halilo mlčenlivými závěsemi odporné roucho, podobné tomu, co sám měl na sobě. Na prsou měl ten přízrak tabulku s podivným nápisem ze starodávných písmen, jako nějaký soupis hanebností to vypadalo, jako nějaký výčet zběsilých hříchů, jako nějaký děsný seznam zločinů, a pravicí zvedal do výše krátkou zahnutou šavli z lesklé oceli.

Protože strašidlo nikdy nevidělo strašidlo, pochopitelně se strašlivě vyděsilo a po druhém letmém pohledu na příšerného fantóma prchalo zpátky do své světnice, klopytáje ve svém dlouhém rubáši, když se hnalo chodbou, a posléze upustilo rezavou dýku do vyslancovy vysoké boty, kde ji ráno našel komorník. Když bylo konečně v soukromí svého příbytku, vrhlo se na úzkou pryčnu a schovalo tvář pod ložní prádlo. Ale po chvíli se přihlásila stará cantervillská chrabrost a strašidlo se odhodlalo, že si půjde promluvit s tím druhým strašidlem, jakmile nastane den.

Právě když úsvit barvil nastříbrno pahorky, vracelo se tudíž k místu, kde poprvé spatřilo toho hrůzyplného fantóma, a hltalo si, že dvě strašidla jsou konec konců lepší než jedno a že s přispěním nového druhu bude se moci bez nebezpečí vypořádat s dvojčaty. Když však dorazilo na místo, naskytla se jeho žasnoucím očím příšerná podívaná. Přízraku se zřejmě cosi přihodilo, neboť z jeho prázdných očí docela zmizelo světlo a lesklá šavle mu vypadla z ruky; opíral se teď o zeď v strnulém a nepohodlném postoji. Duch se k němu vrhl a chytil ho do náruče, ale tu k jeho hrůze spadla tomu přízraku hlava a skutálela se na podlahu a tělo se bezvládně sesulo. Duch shledal, že k sobě tiskne ložní závěs z bílého barchanu a u nohou že mu leží smeták, kuchyňský sekáček a dutá dýně. Nemoha pochopit tu podivnou proměnu, sáhl s horečným spěchem po tabulce a četl na ní v šedém ranním světle tato strašná slova:

OTISOWSKÉ STRASSIDLO Jediný pravý a puovodný strassyecz. Przyed napodobenjm sye waruje. Wsse jyne ffalessne jest.

Rázem mu bylo všechno jasné. Ošálili ho, přelstili ho, vyzráli na něj. V očích se mu objevil starý cantervillský pohled; stiskl bezzubé dásně; a zvedaje vysoko nad hlavu vyschlé ruce, přísahal v duchu malebné frazeologie starodávné školy,

že až Kokrháč dvakráte rozezvučí svůj bujarý roh, skutky krvavé vykonány budou a vražda tichou nohou bude obcházet domem.

Sotva pronesl tu děsnou kletbu, zakokrhál na červené taškové střeše vzdálené usedlosti kohout. Strašidlo se dlouze, tlumeně a nevlídně zasmálo a čekalo. Hodinu za hodinou čekalo, ale kohout z neznámého důvodu podruhé nezakokrhál. Posléze, o půl osmé, muselo zanechat své hrozivé vigilie, protože přicházely služebné, a v myšlenkách na své marné naděje a zmařené záměry se odplížilo do své světnice. Tam se radilo s četnými knihami o dávných rytířských činech, které mělo nesmírně rádo, a zjistilo, že doposud pokaždé, když bylo vysloveno toto zaklínadlo, kokrháč vždycky zakokrhál podruhé. "Mor at' schvátí toho zlořečeného kura!" mumlal duch. "Vídál jsem dny, kdy bych mu byl prohnal chřtánem své udatné kopí a donutil ho, aby mi podruhé zakokrhál, byt' smrt z toho měl!" Pak ulehl do pohodlné olověné rakve a setrval v ní až do večera.

IV.

Nazítří byl duch velice slabý a zemdlený. To hrozné rozčilení posledních čtyř týdnů se začínalo projevovat. Nervy měl úplně otřeseny a lekal se při sebemenším šramotu. Pět dní nevyšel ze své světnice a nakonec se rozhodl pustit ze zřetele krvavou skvrnu na podlaze knihovny. Když ji Otisova rodina nechce, tak si ji nezaslouží, to je jasné. Jsou to očividně lidé na nízké, hmotářské životní úrovni a jsou zcela neschopni ocenit symbolický význam smyslových úkazů. Otázka přeludných zjevení a vyvolávání astrálních těl, to bylo ovšem něco jiného, na to vskutku vliv neměl. Bylo jeho svatou povinností jednou týdně se zjevovat v chodbě a každou první a třetí středu v měsíci nesrozumitelně drmolit z velkého arkýřového okna a nevěděl, jak by se mohl těchto závazků se ctí zprostit. Je sice pravda, že kdysi vedl velmi špatný život, ale zato byl nejvyšší svědomitý ve všem, co souviselo s nadpřirozenem.

Po tři příští soboty procházel tudíž chodbou jako obvykle mezi půlnocí a třetí hodinou, ale učinil vždy všemožná opatření, aby ho nebylo ani slyšet, ani vidět. Zul si boty, na stará červotočivá prkna našlapoval co nejlehčeji, vzal si pokaždé širokou pláštěnku z černého sametu a byl dokonce tak opatrný, že si naolejoval řetězy MAZADLEM S VYCHÁZEJÍCÍM SLUNCEM. Musím potvrdit, že k

tomu, aby použil i tohoto posledního způsobu ochrany, se přinutil jen s velkým odporem. Nicméně vklouzl jedné noci, když rodina byla u večeře, do ložnice páně Otisovy a tu láhev si odnesl. Zprvu měl pocit ponížení, ale byl natolik rozumný, že později uznal, jak velké výhody má ten vynález a že do jisté míry posloužil jeho záměrům. Přes to přese všechno neušel ani teď trápení. Někdo mu stále napínal přes chodbu provázky a on o ně potmě zakopával a jednou, oděn pro roli "Černého Izáka aneb Lovce z lesů hogleyských", utrpěl bolestný pád, neboť šlápl na klouzačku z másla, kterou dvojčata zbudovala od vchodu do Čalounové komnaty k pokraji dubového schodiště. Tato poslední urážka ho tak rozkatila, že pojal pevný úmysl naposled podniknout vše, aby obhájil svou důstojnost a své společenské postavení, a proto se rozhodl navštívit příští noci ty opovázlivé mladé studentíky ve svém proslulém podání Bezohledného "Huberta aneb Bezhlavého hraběte".

V tomto převleku se neobjevil už přes sedmdesát let, přesně od chvíle, kdy jím tak vyděsil hezkou lady Barbaru Modishovou, že znenadání zrušila zasnoubení s dědem nynějšího lorda Cantervilla a uprchla se sličným Jackem Castletonem do Gretna Greenu, prohlásivši, že nic na světě ji nedonutí, aby se provdala do rodiny, která si nechá líbit, aby jí za soumraku chodil po terase tak hrůzný fantom. Chudáka Jacka zastřelil později lord Canterville v souboji na wandsworthské obecní louce a lady Barbara umřela na zlomené srdce v Tunbridge Wells, než uplynul rok; byl tedy ten převlek v každém směru velice úspěšný. Vyžadoval však nesmírně nesnadné namaskování, smím-li tak divadelním výrazem označit jedno z nejužasnějších tajemství nadpřirozena, vlastně, abych použil vědecktějšího termínu, světa vyšší přirozenosti, a trvalo mu tedy plné tři hodiny, než se upravil.

Konečně bylo vše hotovo a duch byl svým vzezřením velice potěšen. Vysoké kožené jezdecké boty, které k jeho úboru patřily, mu byly sice trošku velké a ze dvou sedlových bambitek našel jen jednu, ale celkem byl naprosto spokojen a ve čtvrt na dvě vyklouzl z ostění a plížil se chodbou. Když dorazil k pokoji, kde bydlela dvojčata (měl bych se zmínit, že se mu říkalo Modrá ložnice, podle barvy tapet), zjistil, že dveře jsou pootevřeny. Ježto chtěl, aby jeho vstup byl efektní, rozrazil dveře dokořán, ale tu na něho sletěl těžký džbán s vodou, promočil ho až na kůži a minul jen o chlup jeho levé rameno. Současně slyšel přidušený vřískot smíchu, který vycházel z postelí s nebesy. To byl tak mocný otřes pro jeho nervový systém, že prchl, jak nejrychleji mohl, zpátky do své světnice a nazítří ležel s těžkou rýmou. V celé té věci ho utěšovalo jen jediné: že neměl s sebou svou hlavu. Kdyby ji byl měl, mohlo to mít velmi vážné následky.

Ted' se už vzdal veškeré naděje, že kdy poděsí tu neotesanou americkou rodinu, a spokojil se tím, že se pravidelně plížil chodbami v soukenných bačkorách, s

tlustou červenou šálou kolem krku, protože se bál průvanu, a s malou hákovnicí pro případ, že by ho napadla dvojčata. Poslední rána ho stihla 19. září. Sešel dolů do velké vstupní dvorany, jist, že tam ho nebude v žádném případě nikdo obtěžovat, a bavil se tím, že dělal satirické poznámky na velké Saroniho fotografie vyslance Spojených států a jeho ženy, jež nyní nahradily rodinné portréty Cantervillů. Byl prostě, ale úhledně oděn do dlouhého rubáše, puntíkovaného zetlelou hřbitovní prstí, bradu si podvázal proužkem žlutého plátna a nesl si lucerničku a hrobařský rýč. Zkrátka, byl přistrojen pro úlohu "Nepohřbeného Jonáše aneb Zloděje mrtvol z Chertseyské stodoly"; bylo to jedno z jeho nejpozoruhodnějších zosobnění a Cantervillové měli pádný důvod na ně vzpomínat, neboť bylo prapříčinou sporu s jejich sousedem lordem Ruffordem. Bylo asi čtvrt na tři zrána, a pokud mohl duch zjistit, nikdo nebyl vzhůru. Přesto, když se šoural ke knihovně, aby se podíval, jestli ještě zbyly nějaké stopy po krvavé skvrně, vymrštily se znenadání z tmavého kouta dvě postavy, jež divoce mávaly rukama a zaječely mu do ucha: "Baf!"

Jat panickým strachem, což bylo za těchto okolností zcela přirozené, pádil ke schodišti, ale zjistil, že tam na něj čeká Washington Otis s velikou zahradní stříkačkou; obklíčen takto svými nepřáteli ze všech stran a dohnán téměř k nejhoršímu, zmizel do velikých železných kamen, v nichž se naštěstí netopilo, a musel cestovat domů rourami a komíny, takže se dostal do své světnice přišerně zmazaný, zbědovaný a zoufalý.

Po této události ho už nikdo nespatriil na noční výpravě. Dvojčata na něho mnohokrát číhala a každé noci roztrousila po chodbách ořechové skořápky, k značné nelibosti rodičů a sloužících, ale vše nadarmo. Bylo zřejmo, že duch byl tak raněn ve svých citech, že se už nezjeví. Pan Otis se tedy znovu pustil do svého rozsáhlého díla o dějinách demokratické strany, jímž se zabýval už řadu let, paní Otisová uspořádala báječnou hostinu pod širým nebem, jež ohromila celý kraj, chlapani se oddali lacrosse, euchru, pokeru a jiným národním americkým hrám a Virginie se na svém poníku projížděla alejemi v doprovodu mladého vévody z Cheshiru, který přijel strávit poslední týden svých prázdnin na Canterville.

Všeobecně se soudilo, že strašidlo odešlo, a pan Otis napsal v tom smyslu lordu Cantervillovi, který ve své odpovědi vyslovil náramnou radost z té noviny a poslal nejsrdečnější blahopřání vážené paní vyslancové.

Leč Otisovi se mýlili, neboť duch byl stále v domě, a ačkoli byl z něho už téměř invalida, nikterak nehodlal nechat svou věc v klidu, zvláště když slyšel, že mezi hosty je mladý vévoda z Cheshiru, jehož prastrýc, lord Francis Stilton, se jednou vsadil o sto guineí s plukovníkem Carburym, že si s cantervillským strašidlem zahraje v kostky, a příštího jitra byl nalezen na podlaze herny tak bezmocně ochrnutý, že ačkoli se pak dožil vysokého věku, nebyl už nikdy schopn říci nic

jiného než "dvě šestky". Tu historku znal svého času kdekdo, ačkoli se, samozřejmě, s ohledem na city těch dvou urozených rodin, dělalo všecko, aby se ututlala; a úplnou zprávu o všech podrobnostech, které s tím souvisely, lze najít v třetím svazku "Vzpomínek na prince regenta a jeho přátele" od lorda Tlachalla. Duch tedy přirozeně dychtil ukázat, že neztratil svou moc nad Stiltony, s nimiž byl dokonce vzdáleně spřízněn, neboť jeho sestřenka z prvního kolena se provdala en secondes nocés za Sieura de Bulkeley, od něhož, jak kdekdo ví, vévodové z Cheshiru pocházejí v přímé linii. Činil tudíž přípravy, aby se Virginiiu nápadníkovi zjevil v své proslulé kreaci "Mnicha upíra aneb Krvavého Karne litána", tak děsivém to výjevu, že když ho viděla stará lady Leckaweyová, a to v neblahý silvestrovský večer roku 1764, propukla náhle v pronikavý jekot, který skončil prudkým záchvatem mrtvice, a do tří dnů zemřela, vydědivši Cantervilly, ač to byli její nejbližší příbuzní, a odkávavši všechny své peníze svému londýnskému lékárníkovi. Ale strach před dvojčaty zabránil duchovi v poslední chvíli opustit světnici, a tak mladý vévoda pokojně spal na prachových poduškách pod rozlehlými nebesy v Královské ložnici a snil o Virginii.

V.

Několik dní potom si Virginie a její kučeravý kavalír vyjeli na koních do brockleyských lučin a Virginie si tam tak ošklivě potrhala oblek, když se chtěla dostat skrze živý plot, že si na zpáteční cestě usmyslila jít po zadním schodišti, aby ji nikdo nespatriil. Když utíkala kolem Čalounové komnaty, jejíž dveře byly náhodou otevřeny, měla dojem, že tam někoho vidí, a v domnění, že je to komorná její matky, která si tam někdy brávala práci, nahlédla dovnitř; chtěla komornou poprosit, aby jí spravila oblek. Ale k jejímu svrchovanému údivu byl tam sám cantervillský duch. Seděl u okna a díval se, jak vzduchem poletuje zašlé zlato žlutnoucích stromů a po dlouhé aleji jak bláznivě tančí rudé listí. Hlavu si opíral o ruku a celé jeho vzezření vyjadřovalo nesmírnou sklíčenost. Věru, tak opuštěně a tak chatrně vypadal, že Virginie, ač její první myšlenkou bylo utéci a zamknout se ve svém pokoji, byla náhle plna soucitu a rozhodla se, že se pokusí ho utěšit. Tak lehký byl její krok a tak hluboká jeho melancholie, že dívku nevnímal, dokud na něj nepromluvila.

"Je mi vás tolik líto," řekla, "ale mí bratři se zítra vracejí do Etonu, a tak vás už nikdo nebude trápit, když budete způsobným.."

"To je nesmysl chtít na mně, abych byl způsobný," odvětil, dívaje se ohromeně na hezkou dívku, která se odvážíla ho oslovit, "úplný nesmysl. Já musím chřestit řetězy a sténat do klíčových dírek a v noci chodit po domě, máte-li tohle na mysli. To je jediný důvod mé existence."

"To není vůbec žádný důvod existence. Víte sám, že jste napáchal mnoho zlého. Paní Umneyová nám řekla hned první den, když jsme přijeli, že jste zavraždil svou ženu."

"Ano, to plně doznávám," řekl duch vzdorně, "ale to byla záležitost čistě rodinná a nikomu jinému do ní nic nebylo."

"Zabít kohokoli je velký hřích," řekla Virginie, jež časem projevovala rozkošnou puritánskou vážnost, zděděnou po nějakém starém předkovi z Nové Anglie.

"Jděte, téhle laciné přísnosti abstraktní etiky mám až po krk. Má žena nebyla vůbec hezká, nikdy mi pořádně nenaškrobila krejzlíky a neuměla vůbec vařit. No představte si: jednou jsem v hogleyském lese zastřelil srnce, skvostného vidláka, a víte, jak mi ho předložila k jídlu? Ale na tom už teď nezáleží, to je všecko to tam, jen si myslím, že od jejích bratří nebylo zrovna milé nechat mě umřít hladem, i když jsem ji zabil."

"Vy jste umřel hladem? O, pane strašidlo, totiž sire Simone, vy máte hlad? Já mám v kabelce sendvič. Nemáte na něj chuť?"

"Ne, děkuji vám. Teď už nejím vůbec nic. Ale stejně je to od vás hezké. Vy jste vůbec mnohem milejší než ti ostatní z té vaší hrozná, nevychovaná, neotesaná a nepoctivé rodiny."

"Tak dost!" křikla Virginie a dupla si. "To vy jste nevychovaný a hrozný a neotesaný, a co se té nepoctivosti týče, víte dobře, že jste mi kradl ze skříňky barvičky a že jste jimi maloval tu legrační krvavou skvrnu v knihovně. Nejdřív jste mi vzal všechny červené i s rumělkou, takže jsem nemohla dělat západy slunce, pak jste mi vzal smaragdovou zeleň a chromovou žluť a nakonec mi zbylo jen indigo s čínskou bělobou, takže jsem mohla dělat jen krajinky v měsíčním světle, a ty člověka vždycky skličují a ještě ke všemu je těžké je namalovat. Nikdy jsem to na vás neřekla, ačkoli mě to moc mrzelo. A vůbec, všecko to bylo náramně směšné; smaragdově zelená krev, kdopak to kdy slyšel?"

"No já vím," řekl duch dosti pokorně. "Ale co jsem měl dělat? Dneska je hrozně nesnadné sehnat pravou krev. A když váš bratr začal s tím NEDOSTIŽNÝM CÍDIČEM, tak jsem vážně neviděl prázdný důvod, proč bych si neměl vzít vaše barvičky. A co se toho odstínu týče, to je vždycky věc vkusu: Cantervillové například mají krev modrou, nejmodřejší v Anglii, ale já vím, že vy Američané na takovéhle věci nic nedáte."

"Nic o Americe nevíte a udělal byste nejlíp, kdybyste se tam vystěhoval a své mínění o ní si opravil. Můj tatíček vás tam milerád zdarma dopraví. Naše úřady mají sice dojem, že se bez ducha klidně obejdeme, ale tatíček je jistě přesvědčí, aby vás k nám pustili. A jak se jednou octnete v New Yorku, budete mít určitě ohromný úspěch. Tam znám spousty lidí, kteří by rádi dali sto tisíc dolarů, jen aby měli dědečka, takže za rodinné strašidlo určitě dají ještě mnohem víc."

"Mně by se asi v Americe nelíbilo."

"To patrně proto, že tam nemáme žádné zříceniny a žádné starožitnosti," řekla Virginie kousavě.

"Že nemáte zříceniny? Že nemáte starožitnosti?" odvětil duch. "A co vaše loďstvo a vaše způsoby?"

"Dobrou noc. Půjdu říct tatíčkovi, aby dvojčatům dopřál další týden prázdnin."

"Prosím vás, nechod'te pryč, slečno Virginie," zvolal duch. "Jsem tak opuštěný a nešťastný, že už vážně nevím, co si počít. Chtěl bych jít spát, ale to nemohu."

"Co je to za nesmysl? Stačí si lehnout do postele a sfouknout svíčku. Neusnout, to dá někdy velkou práci, zvláště v kostele, ale usnout, to není vůbec nic těžkého. Vždyť to dovedou i batolátka, a ta přece nejsou moc chytrá."

"Já nespím už tři sta let," řekl duch smutně a Virginii se úžasem široce rozevřely krásné modré oči. "Tři sta let už nespím a jsem už hrozně unavený."

Virginie docela zvažněla a rtíky se jí zachvěly jako plátky růže. Přistoupila k němu, poklekla a zahleděla se mu do staré zvadlé tváře.

"Chudáčku! Chudáčku strašidlo!" šeptala. "Vy nemáte kde spát?"

"Daleko za borovými lesy," odvětil duch tichým zasněným hlasem, "je malá zahrádka. Roste tam vysoká a hustá tráva, kvetou tam bílé hvězdičky bolehlavu a celé noci tam zpívá slavík. Zpívá tam celé noci a celé noci se tam dívá chladný křišťálový měsíc a nad spáči tam rozpřahuje své obrovské paže tis."

Virginii se zamžily oči slzami a skryla tvář do dlaní.

"To mluvíte o zahradě smrti," zašeptala.

"Ach, smrt! Smrt musí být překrásná. Ležet v měkké, hnědé hlíně, nad hlavou mít vlnící se trávu a naslouchat tichu. Být bez včerejška a bez zítřka. Zapomenout na vše, odpustit životu, poznat mír a klid. Jen vy mi můžete pomoci. Vy mi můžete otevřít bránu domu smrti, neboť s vámi je stále láska a láska je silnější než smrt."

Virginie se zachvěla, tělem jí proběhlo zamrazení a nějakou chvíli bylo ticho. Měla dojem, že se octla v příšerném snu. Pak duch znovu promluvil a jeho hlas zněl jako šelestění větru.

"Četla jste někdy to staré proroctví na okně v knihovně?"

"Ó, často," zvolala dívenka a vzhlédla. "Dokonce je dost dobře umím. Je napsáno podivným černým písmem a dá se moc těžko přečíst. Má jen šest řádek:

Až zlatovláska jako květ
k modlitbám pohne hříšný ret,
až suchá mandloň rozkveté,
zalita slzou dítěte,
pak přijde doba šťastných chvíl
a klidný bude Canterville.
Nevím ale, co to znamená."

"To znamená," řekl duch smutně, "že vy musíte oplakat za mě mé hříchy, protože já nemám žádné slzy, že vy se musíte místo mě pomodlit za mou duši, protože já jsem bez víry, a jestli jste byla vždycky milá a hodná a laskavá, tak se anděl smrti nade mnou smiluje. Uvidíte v temnotách děsivé postavy a do ucha vám budou šeptat zlé hlasy, ale nic vám neublíží, neboť čistotu dítěte moci pekelné nepřemohou."

Virginie neodpověděla a duch, shlížeje na její skloněnou zlatou hlavu, zalomil rukama v divé beznaději. Ale Virginie náhle vstala, velmi bledá a s nezvyklým jasem v očích.

"Já se nebojím," řekla pevně, "a poprosím anděla, aby se nad vámi smiloval."

Duch se s tichým radostným výkřikem zvedl z křesla, uchopil dívčinu ruku, se starosvětskou dvorností se k ní sklonil a políbil ji. Prsty měl studené jako led a jeho rty pálily jako oheň, ale Virginie se ani nezajíkla, když ji vedl šerým pokojem. Na vyrudlém zeleném čalounu byli vyšiti malí lovci. Ti zatroubili na své rohy, ozdobené střapci, a drobnýma ručkama na ni mávali, aby se vrátila.

"Vrat'se, Virginie!" volali, "Vrat'se!", ale duch sevřel ještě pevněji její ruku a Virginie zavřela oči, aby lovce neviděla. Z vytesané krbové římsy na ni mžourala strašidelná zvířátka s ještěrcími ocásky a vypoulenýma očima a šeptala: "Měj se na pozoru, Virginie, měj se na pozoru! Třeba už tě nikdy neuvidíme," ale duch vykročil ještě hbitěji a

Virginie neposlouchala. Když došli na konec pokoje, duch se zastavil a zamumlal pár slov, jimž dívka nerozuměla. Otevřela oči a viděla, že stěna se rozplývá jako mlha, a před sebou měla velikou černou jeskyni. Ovanul je drsně studený vítr a dívka cítila, že ji něco tahá za šaty. "Rychle, rychle," zvolal duch, "nebo bude pozdě!" a ostění se za nimi v mžiku zavřelo a Čalounová komnata byla prázdná.

VI.

Asi deset minut poté zval zvonek k čaji, a poněvadž Virginie nesešla dolů, paní Otisová pro ni poslala jednoho ze sluhů. Ten se za chvíli vrátil a řekl, že slečnu Virginii nemůže nikde najít. Ježto měla ve zvyku zajít každý večer do zahrady pro květiny na jídelní stůl, paní Otisová se zprvu nijak neznepokojovala, ale když tlouklo šest a Virginie se neobjevila, zmocnilo se jí už rozčilení a poslala ven chlapce, aby se po ní podívali; sama zatím s panem Otisem prohledávala kdejaký pokoj v domě. O půl sedmé se chlapci vrátili a prohlásili, že po sestře nenašli nikde ani stopu. Teď už byli všichni velice rozrušeni a nevěděli, co počít, když tu si pan

Otis náhle vzpomněl, že před několika dny povolil tlupě cikánů, aby se utábořila v parku. Vydal se tudíž spolu s nejstarším synem a se dvěma čeledíny do blackfellské úžlabiny, kde, jak věděl, cikáni pobývali. Mladý vévoda z Cheshiru, dočista šílený úzkostí, naléhavě prosil, aby směl jet také, ale pan Otis mu to nedovolil, protože se bál, že by mohlo dojít k rvačce. Ale když dojeli na místo, viděli, že cikáni jsou už pryč a že odjeli zřejmě z náhlého popudu, neboť ohniště bylo ještě žhavé a v trávě leželo několik misek. Pan Otis poslal Washingtona a oba muže, aby prohledali celý okres, a sám jel domů a všem policejním inspektorům v hrabství odeslal telegram s žádostí, aby pátrali po děvčátku, které unesli vandráci nebo cikáni. Pak poručil, aby mu přivedli koně, a když na jeho naléhání zasedla jeho žena se všemi třemi chlapci k večeři, odcválal s podkoním

po ascotské silnici. Ale sotva urazil několik mil, zaslechl, že se někdo žene tryskem za ním, a když se ohlédl, spatřil mladého vévodu, jak s velice rozpálenou tváří a bez klobouku přijíždí na svém poníku.

"Moc se omlouvám, pane Otisi," lapal hoch po dechu, "ale já nedokážu sníst večeři, dokud je Virginie bůhví kde. Prosím vás, nezlobte se na mě; kdybyste nám byl loni dovolil, abychom se zasnoubili, nebylo by k těmhle starostem vůbec došlo. Vidíte, že mě nepošlete zpátky? Já se nemohu vrátit. A nevrátím se!"

Vyslanec se chtě nechtě musel na toho sličného mladého darebáčka usmát; ta jeho oddanost k Virginii ho náramně dojala, sklonil se tedy z koně, poklepal chlapci vlídně na rameno a řekl: "Inu, Cecile, když se nemíníte vrátit, budete asi muset jet se mnou. Ale musím vám v Ascotu sehnat klobouk."

"Čert vem klobouk! Já chci Virginii!" zvolal malý vévoda se smíchem a oba se tryskem rozjeli k železniční stanici. Tam se pan Otis vyptával přednosty, jestli někdo neviděl na nástupišti děvče, na které by se hodil popis Virginie, ale pranic se o ní nedověděl. Přednosta nicméně telegrafoval po celé trati a ujistil pana Otise, že budou po dívce dávat pečlivě pozor. Pan Otis nejdříve koupil mladému vévodovi u pláteníka, který zrovna zavíral krám, klobouk, a pak se rozjeli do Bexley, vesnice vzdálené asi čtyři míle, kde, jak mu bylo řečeno, bylo známé shromaždiště cikánů, protože hned vedle byla rozlehlá obecní louka. Tam zburcovali venkovského strážníka, ale ten jim nemohl dát žádné zprávy; projezdili tedy křížem krážem celou louku, pak obrátili koně k domovu a asi v jedenáct hodin dorazili do zámku, k smrti znaveni a se srdci div ne zlomenými. Washington a dvojčata na ně čekali ve vrátnici s lucernami, protože alej byla temná.

Ani zde nikdo neobjevil sebemenší stopu po Virginii. Cikány zatím dopadli v brockleyských lukách, ale dívka s nimi nebyla a na vysvětlenou svého náhlého odjezdu prohlásili, že si popletli datum trhu v Chortonu a odtáhli tedy ve spěchu, protože se báli, že by tam mohli dorazit pozdě. Zpráva, že Virginie zmizela, je dokonce tuze sklíčila, protože byli velmi vděčni panu Otisovi, že jim dovolil tábořit ve svém parku, a čtyři z nich se sami od sebe vrátili, aby pomohli v pátrání.

Byl vypuštěn i rybníček a celé panství bylo pečlivě prohledáno, ale bezvysledně. Viděli už, že Virginii nenajdou, aspoň ne této noci. Pan Otis a chlapci kráčeli tedy k domovu v hlubokém zoufalství a za nimi šel podkoní s oběma koňmi a poníkem. Ve dvoraně našli skupinu poděšených sloužících a na pohovce v knihovně ležela ubohá paní Otisová, téměř šílená strachem a úzkostí, a stará hospodyně jí svlažovala čelo eau de Cologne. Pan Otis trval na tom, že jeho choť musí okamžitě něco sníst, a i pro celou družinu poručil večeři. Bylo to

melancholické jídlo, ježto nikdo skoro nepromluvil, ba i dvojčata zkrotla a oněměla hrůzou, protože měla sestru velmi ráda.

Když dojedli, pan Otis, přes naléhavé žadonění malého vévody, nařídil, aby šli všichni spát; prohlásil, že teď v noci se už nedá nic dělat a ráno že zatelegrafuje do Scotland Yardu, aby sem okamžitě poslali několik detektivů. Právě když vycházeli z jídelny, začala na věžních hodinách odbíjet půlnoc, a když dozně poslední úder, slyšeli třesk a náhlý pronikavý výkřik; domem otřásl děsivý rachot hromu, vzduchem prochvěl akord nadpozemské hudby, na vrcholu schodiště vypadla s hlasitým lomozem jedna výplň a ze stěny vystoupila Virginie, velmi bledá, až bílá, a v ruce držela malou skříňku. V mžiku vyběhli všichni k ní. Paní Otisová ji vášnivě sevřela do náručí, vévoda ji div nezadusil prudkými polibky a dvojčata se kolem té skupinky dala do divokého válečného tance.

"Dobré nebe! Dítě! Kde jsi byla?" zvolal pan Otis skoro hněvivě, protože si myslel, že jim schválně vyvedla nějaký bláznivý kousek. "Cecil a já jsme projezdili celý kraj, jak jsme tě hledali, a tvá matka se vyděsila k smrti. Takovéhle žerty si nesmíš už nikdy tropit." „

"Leda ze strašidla! Leda ze strašidla!" ječela dvojčata, jak křepčila kolem nich.

"Díky Bohu, že jsi zase tady, můj drahoušku! Jakživa se už nesmíš ode mne hnout," šeptala paní Otisová a líbala chvějící se dítě a hladila je po rozčuchaných zlatých vlasech.

"Tatíčku," řekla klidně Virginie, "byla jsem se strašidlem. Už umřelo a musíš se jít na ně podívat. Napáchalo mnoho zlého, ale doopravdy litovalo všeho, co udělalo, a než umřelo, darovalo mi tuhle skříňku s krásnými klenoty."

Celá rodina na ni zírala v němém ohromení, ale dívka se tvářila naprosto vážně a slavnostně; otočila se a vedla je otvorem v ostění do svažující se tajné chodby a za ní šel Washington s rozžatou svící, kterou sebral se stolu. Posléze došli k velikým dubovým dveřím, pobitým rezavými hřeby. Když se jich Virginie dotkla, rozlétly se na těžkých stěžejích a všichni se octli v nízké světničce s klenutým stropem a s jedním malinkým zamřížovaným okénkem. Do zdi byl zasazen veliký železný kruh a k němu byl řetězy připoután vyzáblý kostlivec, který ležel jak široký tak dlouhý na kamenné podlaze; vypadal, jako by se snažil dlouhými bezmasými prsty uchopit starodávnou misku a starodávnou konvici, jež někdo postavil těsně mimo jeho dosah. Džbán byl kdysi zřejmě naplněn vodou, neboť byl uvnitř pokryt zelenou plísní. Na misce nebylo nic, jen kupička prachu. Virginie poklekla vedle kostry, sepjala ručky a počala se tiše modlit, zatímco ostatní hleděli s úžasem na strašlivou tragédii, jejíž tajemství jim teď bylo objasněno.

"Hele!" vzkřiklo náhle jedno z dvojčat, jež se dívalo ven z okna a pokoušelo se zjistit, v kterém zámeckém křídle je ta světnička umístěna.

"Hele! Ta stará uschlá mandloň rozkvetla! Vidím ty květy docela zřetelně, když na ně svítí měsíček."

"Bůh mu odpustil! řekla vážně Virginie a vstala; a vypadala, jako by jí obličej ozářilo nádherné světlo.

"Ach, vy jste anděl!" zvolal mladý vévoda, vzal ji kolem krku a políbil ji.

VII.

Čtyři dny po těchto podivuhodných událostech vyšel asi v jedenáct hodin v noci ze zámku Canterville pohřební průvod. Smuteční vůz táhlo osm černých koní, z nichž každý měl na hlavě veliký chochol z vlajících pštroších per, a olovenou rakev zakrývala sytě purpurová rouška, na které byl zlatě vyšit cantervillský znak. Po stranách smutečního vozu a po stranách kočárů kráčeli sloužící s rozžatými pochodněmi. Celý ten průvod působil úžasným dojmem. Lord Canterville, který schválně přijel z Walesu, aby se pohřbu zúčastnil, seděl s Virginií v prvním kočáře za rakví. Pak jel vyslanec Spojených států se svou ženou, pak Washington se všemi třemi chlapci a v posledním kočáře seděla paní Umneyová. Ježto ji duch děsil přes padesát let, uznávali všichni, že má právo doprovodit ho na poslední cestě. Vykopali hluboký hrob v koutě hřbitova, právě pod starým tisem, a zádušní mši odsloužil náramně dojemně dvojctihodný pán August Dampier. Po obřadu zhasili sloužící podle starého obyčeje, zachovávaného v rodě Cantervillů, pochodně, a když byla rakev spuštěna do hrobu, přistoupila Virginie a položila na ni veliký kříž z bílých a růžových mandloňových květů.

Sotva to učinila, vyplul z mraku měsíc a zaplavil hřbitůvek svým tichým stříbrem a ve vzdáleném mlází začal zpívat slavík. Virginie si vzpomněla, jak duch popisoval zahradu smrti, oči sejízamžily slzami, a když pak jeli domů, sotva promluvila. Nazítří, než lord Canterville odjel do města, pan Otis se s ním dal do hovoru o klenotech, jež duch daroval Virginií. Byly úžasné (zvláště jeden rubínový náhrdelník v starém benátském zasazení, vskutku nádherná práce ze

šestnáctého století) a měly tak ohromnou cenu, že pan Otis byl v nemalých rozpacích, má-li dceři dovolit, aby si je nechala.

"Mylorde," pravil, "vím, že v této zemi se nezcizitelnost majetku mrtvé ruky vztahuje stejně na šperky jako na pozemky, a je mi zcela jasno, že tyto klenoty jsou nebo by měly být dědičným majetkem vaší rodiny. Musím vás tudíž požádat, abyste si je odvezl do Londýna a považoval je prostě za část svého vlastnictví, jež se k vám vrátila za jistých zvláštních okolností. Co se mé dcery týče, ta je ještě pouhé děcko a zatím se, bohudík, pramálo zajímá o takovéhle náležitosti zbytečného přepychu. Kromě toho jsem se dověděl od své choti, která, musím říci, nemálo rozumí umění -, vždyť měla to štěstí, že jako děvče strávila několik zim v Bostonu -, že tyto skvosty mají velikou hodnotu peněžní a při prodeji že by dosáhly vysoké ceny. Jistě pochopíte, lorde Canterville, že za těchto okolností nemohu připustit, aby ty klenoty zůstaly v majetku kteréhokoli člena mé rodiny; ostatně, všechny takovéhle daremné cetky a tretky, třebaže se hodí nebo nezbytně patří k důstojnosti britské aristokracie, by naprosto nebyly na místě u lidí, kteří byli vychováni v přísných, a věřím, že v nesmrtelných zásadách republikánské prostoty. Jen bych se snad měl zmínit, že Virginie si toužebně přeje, aby si směla ponechat tu skříňku, jako upomínku na vašeho nešťastného, ale pobloudilého předka. Ježto skříňka je nesmírně stará a proto také značně pochroumaná, nebude vám snad zatěžko žádosti mé dcery vyhovět. Já osobně, to přiznávám, zjišťuji se značným překvapením, že mé dítě projevuje zálibu ve všech projevech středověkosti, a dovedu si to vysvětlit jenom tím, že se Virginie narodila v jednom z vašich londýnských předměstí krátce potom, co se má choť vrátila z cesty do Athén."

Lord Canterville naslouchal proslovu ctihodného vyslance velmi vážně, tu a tam se zatahal za šedé kníry, aby zakryl bezděčný úsměv, a když pan Otis domluvil, potřásl mu srdečně rukou a řekl:

"Vážený pane, vaše rozkošná dceruška prokázala mému neblahému předku siru Simonovi velmi důležitou službu a já i moje rodina jsme jí za tu její obdivuhodnou odvahu a podnikavost tuze zavázáni. Ty klenoty patří jasně jí a já na mou duši věřím, že kdybych byl tak bezcitný a připravil ji o ně, byl by ten hříšný starý chlapík do čtrnácti dnů z hrobu venku a proměnil mi život v peklo. A co se týče toho, že jsou dědičným majetkem, tak tedy dědičným majetkem je jenom to, o čem to prohlašuje závět' nebo právní spis, a o existenci těchto klenotů se pranic nevědělo. Ujišťuji vás, že na ně nemám větší nárok než váš komorník, a řekl bych, že slečna Virginie, až vyroste, bude ráda, že má na sebe hezké věci. Zapomínáte ostatně, pane Otisi, že jste koupil zámek se vším všudy, tedy i se zařízením a se strašidlem, a tak vše, co patřilo strašidlu, přešlo rázem do vašeho vlastnictví, neboť sir Simon, ať už v noci na chodbách projevoval

jakoukoli čílost, z hlediska zákona byl skutečně mrtev a vy jste získal jeho majetek koupí."

Panu Otisovi dělalo odmítnutí lorda Cantervilla starosti a prosil ho, aby své rozhodnutí znovu uvážil, ale dobrosrdečný šlechtic stál pevně na svém a posléze přiměl vyslance, aby své dceři dovolil, že si smí ten dárek od strašidla ponechat. A když na jaře roku 1890 byla mladá vévodkyně z Cheshiru u příležitosti své svatby představena na dvorní recepci královně, byly její šperky předmětem všeobecného obdivu.

Virginie totiž získala šlechtickou korunku, která je odměnou všech hodných amerických děvčátek, a provdala se za svého chlapeckého milence, jakmile dospěl. Oba byli tak rozkošní a tolik se milovali, že se z toho sňatku každý radoval, jenom ne stará markýza z Dumbletonu -, která se snažila ulovit vévodu pro jednu ze svých sedmi neprovdaných dcer a uspořádala proto ne méně než tři nákladné večírky -, a kupodivu sám pan Otis.

Osobně měl pan Otis mladého vévodu nesmírně rád, ale měl teoretické námitky proti titulům, a abych užil jeho vlastních slov, "nebyl prost obav, aby se uprostřed enervujících vlivů požitkářské aristokracie nezapomnělo na ryzí zásady republikánské prostoty". Ale jeho námitky byly naprosto přehlasovány, a když krácel chrámovou lodí u svatého Jiří na Hanover Square a jeho dcera byla do něho zavěšena, v celičké Anglii nebylo patrně pyšnějšího člověka.

Po líbáncích odjeli vévoda a vévodkyně na zámek Canterville a den po svém příjezdu si odpoledne vyšli na osamělý hřbitov u lesa. Zprvu se s nemalými rozpaky uvažovalo o nápisu na náhrobek sira Simona, ale posléze bylo rozhodnuto vyrýt do něho prostě iniciály jména starého pána a verše z okna v knihovně. Vévodkyně přinesla několik půvabných růží, jež roztrousila po hrobě, a když u něho nějaký čas postáli, vešli do sesutého presbytáře starého opatství. Tam usedla vévodkyně na překocovaný sloup a její manžel jí ulehl k nohám, kouřil cigaretu a hleděl jí do krásných očí. Znenadání cigaretu odhodil, uchopil svou ženu za ruku a řekl: "Virginie, manželka by neměla mít tajemství před svým manželem."

"Drahý Cecile! Vždyť já před vámi nemám žádné tajemství."

"Ó ano, máte," odvětil s úsměvem. "Nikdy jste mi neřekla, co se s vámi dělo, když jste byla zavřena s tím duchem."

"To jsem neřekla nikdy nikomu, Cecile," řekla Virginie vážně.

"To vím, ale mně byste to snad říci měla."

"Prosím vás, neptejte se mě na to, Cecile, to vám říci nemohu. Chudák sir Simon! Jsem mu za mnoho zavázána. Ano, nesmějte se, Cecile, je to pravda. On mi ukázal, co je to život a co znamená smrt a proč je láska silnější než to obojí."

Vévoda vstal a láskyplně svou ženu políbil.

"Mějte si své tajemství, dokud já budu mít vaše srdce," zašeptal.

"To máte odjakživa, Cecile."

"Jednou to povíte našim dětem, vidíte?"

Virginie se zarděla...

VYSVĚTLIVKY

Hylo-idealistická romance - romance materialisticko-idealistická; **hýle** - (z řeč.) hmota, látka.

Amazonky - (z řečtiny) bojovné ženy z řeckého bájesloví.

hvězdy a pruhy (the Stars and Stripes) - vlajka Spojených států severoamerických.

tudorský sloh - anglický stavitelský sloh z let 1485-1558.

Pinkertonův nedostižný čistič - narážka na slavného amerického detektiva Allana Pinkertona (1819-1884), zakladatele Pinkertonovy detektivní agentury.

Myers a Podmore - Frederic William Henry Myers (1843-1901) - anglický básník a esejista, povoláním školní inspektor, založil s několika spolupracovníky (jedním z nich byl F.Podmore) r. 1882 společnost pro výzkumy v duchové oblasti. Jeho spisy jsou prvními pokusy o vysvětlení halucinačních představ, hypnotických stavů, mediálních schopností apod.

fantasma (z řeč.) - prelud, živá, obyčejně šalebná představa.

Fanny Davenportová - slavná americká herečka (1850-1898).

Sára Bernhardtová - velická tragédka francouzská (1844-1923).

světová duše - podle některých filozofů životní nebo duchovní princip, který působí ve všech věcech a jehož výronem jsou duše jednotlivé. Jako světový duch a světová vůle bývá často nazýván Bohem. V devatenáctém století se s pojmem světová duše setkáváme u německého filozofa Gustava Theodora Fechnera (1801-1887), jehož hypotézy přejali někteří filozofové američtí, jako Josiah Royce (1855-1916) a William James. James, zakladatel pragmatismu, působil v době Wildové na Harvardské univerzitě v Bostonu, nejstarší univerzitě v Americe (žal. r. 1635).

Longfellow Henry Wadsworth (1807-1882) - populární americký básník; ve sbírce Ballads and Other Poems (Balady a jiné básně) z r. 1842 má báseň The Skeleton in Armour - Kostlivec v brnění.

Kenilworth - město v anglickém hrabství Warwick s hradem z 12. století, kde se kdysi konaly slavné rytířské turnaje; r. 1566, 1572 a 1575 se těchto turnajů zúčastnila i královna Alžběta I., zvaná Panenská královna.

Saroni - módní americký fotograf z konce minulého století.

lacrosse, euchre, poker - americké hry; lacrosse je hra míčová, podobná pozemnímu hokeji, euchre a poker jsou hry karetní.

Princ regent - syn angl. krále Jiřího III., pozdější král Jiří IV. (panoval 1820-1830); ve skutečnosti vládl za nemocného otce **už** od r. 1811, provdala se en secondes nocés (franc.) - provdala se podruhé.

eau de Cologne - (franc.) kolínská voda.